

Beleidsplan

SAMEN OP WEG NAAR 2030

Parochie H. Johannes de Doper

www.heiligejohannesdedoper.nl

H. Johannes de Doper

Schaijk ♦ Ravenstein ♦ Herpen ♦ Huisseling ♦ Reek ♦ Neerlangel ♦ Dieden
Demen ♦ Deursen ♦ Dennenburg ♦ Overlangel ♦ Neerloen ♦ Koolwijk ♦ Keent

1. INTRODUCTIE:

SAMEN BOUWEN AAN DE TOEKOMST

In het voorjaar van 2025 hebben we samen de Pastorale visie **Wees welkom** vastgesteld. Dat was meer dan een tekst: het was een belofte aan elkaar om een open, gastvrije kerk te zijn, waar mensen zich gezien weten en waar geloof gedeeld kan worden.

Die visie is het vertrekpunt voor dit beleidsplan 2030, met een blik die verder reikt dan dit jaartal. Onze samenleving verandert en onze parochie verandert mee. Minder kerkgangers, vrijwilligers en pastorale staf maken duidelijk dat niet alles kan blijven zoals het was. Dat doet soms pijn: vertrouwde kerken sluiten, taken veranderen. Het schept echter ook ruimte om nieuwe vormen te vinden naast oude tradities.

We zien kansen: steeds meer mensen zoeken verbondenheid, stilte en inspiratie. Daar willen wij met open hart op reageren. Niet alleen door mensen binnen te laten komen, maar ook door zelf naar buiten te gaan. Een kerk die luistert, uitnodigt en nabij is, midden in het leven van mensen, waar geloof en vragen elkaar ontmoeten.

Daarom zetten we met elkaar een koers uit naar 2030 en verder. Een koers die niet door een bestuur alleen is bepaald, maar

gegroeid is in gesprekken met parochianen, gemeenschapsraden, de klankbordgroep en die zich blijft ontwikkelen. Gezamenlijk zoeken we hoe we onze gemeenschap vitaal houden en hoe we het geloof dat ons is toevertrouwd ook door kunnen geven aan de volgende generatie.

Bij moeilijke beslissingen staan we naast elkaar, niet tegenover elkaar. Er is maar één kant: die van ons.

Doe je mee?

2. HOE WE ERVOOR STAAN:

FEITEN & CIJFERS

Om keuzes voor de toekomst te maken, kijken we eerst eerlijk naar onze werkelijkheid vandaag. De cijfers zijn helder: het aantal kerkgangers neemt af, vrijwilligers worden ouder en de kosten van onze gebouwen drukken zwaar op de middelen. Zo doorgaan is geen optie.

Tegelijk zien we wat ons sterk maakt: gemeenschappen met een eigen gezicht, vrijwilligers die zich met hart en ziel inzetten, en een open pastorale visie die ruimte geeft aan nieuwe initiatieven.

We weten ook waar het schuurt. De fusie van 2015 heeft sporen nagelaten; niet iedereen voelt zich even verbonden. Bestuurlijke gaten uit het verleden hebben geleid tot te veel ad-hocbeleid. En de hoge lasten van onze gebouwen maken de exploitatie verlieslatend.

Daar tegenover staan kansen. In de samenleving groeit de behoefte aan zingeving, stilte en ontmoeting. Mensen zoeken plekken waar ze welkom zijn, ook als ze de weg naar de kerk niet vanzelf vinden. Precies daar ligt onze kracht: in gastvrijheid, verbondenheid en het missionaire besef dat we kerk zijn voor anderen, niet alleen voor onszelf.

KERNCIJFERS

Vrijwilligers

Het aantal actieve vrijwilligers daalde in zes jaar met ruim 20%. De gemiddelde leeftijd steeg naar 72 jaar. De betrokkenheid is groot, maar opvolging wordt steeds lastiger, een landelijke trend die we ook in onze parochie herkennen. (Bron: CBS)

Kerkbezoek

Sinds 2000 daalde het kerkbezoek met tachtig procent. Ook het aantal kerkelijke uitvaarten en dopelingen halveerde. Deze landelijke trend raakt ook onze parochie. (Bron: CBS)

Financiën

In de afgelopen 5 jaar heeft de parochie in totaal 1,7 miljoen euro verlies geleden, exclusief niet reguliere baten en lasten. De inkomsten zijn relatief stabiel, maar de totale kosten schommelen sterk door de kosten van de kerkelijke gebouwen. Deze bestaan uit vaste kosten, zoals belastingen, energie en verzekeringen, en uit variabele kosten zoals onderhoud en renovaties

Die variabele kosten vormen de grootste kostenpost, omdat ze afhangen van noodzakelijke werkzaamheden. Zij veroorzaken dan ook het merendeel van het verlies. Om te komen tot een duurzame gezonde financiële toekomst, zullen maatregelen nodig zijn die de onderhoudskosten verlagen.

Ondanks de verliezen konden we onze rekeningen de afgelopen jaren steeds betalen. Dat is mede gelukt door de verkoop van onroerend goed zoals de voormalige pastorie in Neerloon.

We hebben nu alleen nog bezittingen waar opbrengsten tegenover staan, zoals huur, pacht of dividend. Dit betekent dat elke volgende verkoop ook zal leiden tot lagere opbrengsten in de toekomst, waardoor het verlies uit reguliere activiteiten verder zal oplopen. We zijn financieel op een punt gekomen, waar ingrijpen noodzakelijk is.

Het herbestemmen van kerkgebouwen biedt niet alleen een eenmalige verkoopopbrengst, maar vooral een structurele daling van de onderhoudskosten. En mede door onze goede vermogenspositie creëren we tijdelijk financiële rust en ruimte om onze plannen voor de toekomst verder vorm te geven.

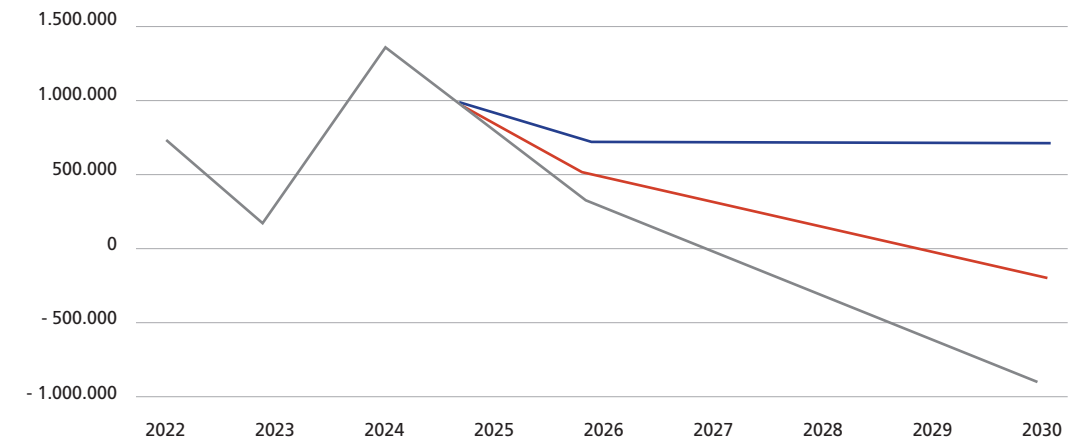
De komende jaren gebruiken we deze periode van “ademruimte” om verder te werken aan een structureel gezonde parochie, met lagere kosten en nieuwe bronnen van inkomsten. Zo bouwen we stap voor stap aan een duurzaam evenwicht voor de jaren na 2030.

FINANCIËLE SCENARIO'S RICHTING 2030

Ontwikkeling van geldmiddelen bij drie scenario's

2024 = 1,4 miljoen euro:

SCENARIO	AANTAL KERKGEBOUWEN	VERWACHTE LIQUIDITEIT 2030	FINANCIËLE CONTINUÏTEIT	KORTE DUIDING
1 – Niets doen: geen herbestemming kerken	9 kerken	– € 1.000.000	Onhoudbaar	Tekort vanaf 2028; verkoop vaste activa nodig
2 – Herbestemming 3 kerken (6 in gebruik)	6 kerken	– € 250.000	Kwetsbaar maar beheersbaar	Biedt tijd en ruimte voor zorgvuldige keuzes
3 – Eén kerk behouden	1 kerk	+ € 700.000	Financieel gezond	Te ingrijpend voor gemeenschappen

Bron: Liquiditeitsprognose 2025–2030 – Parochie H. Johannes de Doper (Faassen & Swinkels, sept 2025).

De financiële analyse maakt duidelijk wat dit betekent: zonder verandering raken onze middelen uitgeput. De scenario's laten zien dat herbestemming van enkele kerken nodig is om de parochie financieel weer gezond te maken en toekomst te geven. Het bestuur kiest daarom voor het scenario met behoud van zes kerken. Zo blijft er ruimte om de gemeenschap te versterken.

Onze uitdagingen komen samen op drie vlakken:

- **Betrokkenheid:** minder vrijwilligers en vergrijzing;
- **Bestuurlijke slagkracht:** noodzaak tot structuur en samenwerking;
- **Financiën:** structureel tekort, dat vraagt om keuzes.

Deze cijfers zijn geen eindpunt, maar een nieuw begin: een realistisch vertrekpunt om samen te bouwen aan een vitale parochie. In het volgende hoofdstuk over de pastorale visie schetsen we de koers die we samen willen gaan: hoe we kerk kunnen blijven, dichtbij de mensen.

De volledige analyse is opgenomen in de bijlage.

3. WEES WELKOM: ONZE PASTORALE VISIE

Wees welkom. Dat is de kern van onze pastorale visie. Je mag binnenkomen zoals je bent. Vanuit het evangelie voelen we ons uitgenodigd om ruimte te maken voor elkaar en samen het geloof te beleven. Veel mensen zoeken naar zingeving. De kerk is minder zichtbaar dan vroeger. Toch mogen we dankbaar zijn voor wat we hebben. We willen met meer openheid laten zien dat we er zijn, niet alleen een gemeenschap voor onszelf, maar ook als kerk die naar buiten treedt en aanwezig is in het leven van alledag: luisterend, uitnodigend en betrokken bij wat mensen beweegt.

SAMEN, DE KERN VAN ONZE WEG

Samen betekent niet: de één beslist en de ander voert uit. Samen betekent dat we verantwoordelijkheid delen. Dat ieder zijn talent mag inzetten. Dat we elkaar nodig hebben, zoals de apostelen dat al lieten zien. Alleen door samen te werken kunnen we een vitale parochie blijven.

De pastorale visie rust op vijf pijlers die ons richting geven:

Samen vieren

We blijven het geloof vieren in de liturgie en in vieringen die passen bij deze tijd. Soms vertrouwd en traditioneel, soms in nieuwe vormen. In alle gevallen gaat het om samen bidden, zingen en danken, kracht vinden voor het dagelijks leven en elkaar ontmoeten.

Samen gemeenschap vormen

Geloven doe je niet alleen. In al onze plaatsen, groot en klein, dragen we elkaar in vreugde en verdriet. Elke gemeenschap heeft een eigen gezicht, maar samen vormen we één parochie.

Samen dienstbaar zijn

Geloven vraagt ook om omzien naar anderen. Dichtbij, in aandacht voor wie eenzaam is.

Of verder weg, in solidariteit met mensen die minder kansen hebben. Dienstbaarheid hoort bij het hart van onze kerk.

Samen groeien in geloof

Iedereen gaat zijn eigen weg in geloof. We maken ruimte om te leren, te verdiepen en te ontdekken. In gesprekken, in catechese of door ervaringen te delen. Zo groeien we persoonlijk én als gemeenschap.

Gastvrijheid

Naast deze vier pijlers vormt gastvrijheid de vijfde pijler van onze parochie. Zij verbindt de andere vier: een kerk die gastvrij is, geworteld in traditie en open voor de toekomst.

DE ROL VAN HET PAROCHIEBESTUUR

Het bestuur, waar de pastoor onderdeel van uitmaakt, ondersteunt deze pastorale visie. Het ziet het als haar taak om de juiste voorwaarden te scheppen - nu en in de toekomst - zodat deze pastorale visie werkelijkheid kan worden. Daarom is het bestuur aan de slag gegaan met het ontwikkelen van een strategische visie richting 2030. Dit beleidsplan is daarvan de uitwerking.

De volledige pastorale visie Wees welkom is opgenomen in de bijlage.

4. HOE DIT PLAN TOT STAND KWAM

Dit beleidsplan is niet achter een bestuurstafel geschreven, maar gegroeid in gesprek met elkaar. In het najaar van 2024 is een klankbordgroep gevormd met parochianen uit verschillende gemeenschappen. Zij dachten mee, stelden kritische vragen en brachten nieuwe ideeën in. Ook zijn er gesprekken gevoerd met pastores, vrijwilligers en leden uit het bestuur. Hun zorgen, ervaringen en hoopgevende suggesties hebben dit plan mede gevormd.

DE ROUTE VERLIEP STAP VOOR STAP:

Samen in gesprek - Tijdens vier parochie avonden gingen we open met elkaar in gesprek. We keken terug op het verleden, erkenden de gebreken aan beide kanten en maakten bespreekbaar wat daarin moeilijk is geweest. Gedeelde zorgen en ervaringen hebben dit plan gekleurd.

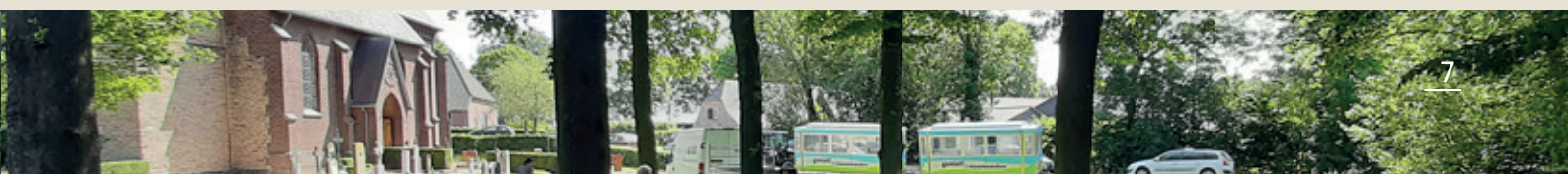
Een kompas gekozen - We hebben gezamenlijk de pastorale visie *Wees welkom* vastgesteld als uitgangspunt en inspiratiebron voor het verdere beleid.

Kracht en kwetsbaarheid in kaart gebracht - In de klankbordgroep en in gesprekken met de gemeenschappen is onderzocht wat onze sterke en zwakke punten zijn en welke kansen en bedreigingen we zien voor de toekomst.

Van inzicht naar uitvoering - Op basis hiervan is dit beleidsplan ontstaan. Een koers die past bij wie we zijn en richting geeft aan de keuzes die voor ons liggen. Nu werken we toe naar de uitvoering, met concrete acties voor de komende jaren. Sommige acties zijn al begonnen, zodat de koers ook echt wordt omgezet in daden.

Ook tijdens de uitvoering blijft de klankbordgroep betrokken, om het bestuur te helpen met reflectie en bijsturing. Want een plan is nooit af: we willen blijven leren en met elkaar verder bouwen aan onze parochie.

Ons doel voor 2030 is helder:
Onze parochie is een groeiende, gastvrije gemeenschap waarin we samen in geloof leven, nieuwe initiatieven omarmen en duurzaam en financieel gezond vooruitkijken.

5. ONZE UITGANGSPUNTEN

We weten waar we staan. De pastorale visie geeft richting in waar we heen willen. Hoe gaan we die visie waarmaken?

Hieronder staan de principes waar we van uitgaan.

Pastorale zorg

Pastoraal leiderschap betekent zichtbaar en aanspreekbaar zijn. Niet van bovenaf, maar naast elkaar. Dienstbaar besturen, waar Christus ons toe heeft geïnspireerd. Een gemeenschap die samen de weg zoekt en samen verantwoordelijkheid draagt.

Samenwerking & vrijwilligers

Samenwerking betekent: eenheid in verscheidenheid. Iedere gemeenschap heeft zijn eigen kleur en kracht. Tegelijk zijn we geroepen om eenheid te zoeken. Door gezamenlijke vieringen, uitwisseling van koren of parochiefeesten leren we elkaar beter kennen en versterken we de verbondenheid.

Onze parochie kan alleen bestaan door de inzet van vele vrijwilligers. Hun werk verdient waardering, vertrouwen en goede ondersteuning. Daarvoor zijn een werkende organisatie, korte lijnen en actieve gemeenschapsraden belangrijk.

Nieuwe initiatieven willen we graag stimuleren en bestaande werkgroepen versterken, bijvoorbeeld het opnieuw vormgeven van ziekenbezoek als luisterend oor, in samenwerking met het pastoraal team.

Gebouwen, begraafplaatsen en middelen

Onze kerkgebouwen en begraafplaatsen zijn plekken van geloof, herinnering en gemeenschap. Bij de kerken staan we voor belangrijke keuzes, omdat de lasten zwaar drukken. We maken deze keuzes met respect voor emoties en de waarde van ons erfgoed.

De begraafplaatsen blijven alle behouden als plekken van nabijheid en zorg.

6. NAAR EEN DUURZAAM GEZONDE PAROCHIE

Voor de toekomst van een vitale geloofsgemeenschap is het belangrijk dat we met elkaar een gemeenschap vormen, met een blik op de toekomst en met een gezonde basis. Onze pastorale visie helpt ons daarbij: gastvrij, open en missionair aanwezig in de samenleving.

We weten dat we niet alles tegelijk kunnen aanpakken. Daarom kiezen we nu voor focus. Twee onderwerpen vragen om directe keuzes en inzet: onze kerkgebouwen en onze vrijwilligers. Daar ligt de grootste uitdaging én de grootste kans. Andere thema's blijven belangrijk en inspirerend, samen geloven, omgaan met verandering maar die vragen nu niet om aparte actieplannen. Eerst richten we onze energie op de twee pijlers die ons fundament vormen.

Zo houden we de koers helder: stap voor stap bouwen aan een parochie die financieel gezond is, gedragen door vrijwilligers, en tegelijk missionair en gastvrij.

SPEERPUNT 1: KERKGEBOUWEN EN BEGRAAFPLAATSEN

Onze kerkgebouwen zijn veel meer dan stenen muren. Ze zijn de plekken waar generaties voor ons hebben gebeden, gevierd en gerouwd. Een tastbare erfenis van onze voorouders die herinneringen, verbondenheid en traditie dragen. De kerk is een plek van betekenis.

Maar ze vormen ook onze grootste uitdaging: de kosten zijn te hoog en het aantal bezoekers te laag om alles alleen voor kerkdiensten open te houden.

Onderzoek naar de toekomst van onze kerkgebouwen

Om verantwoord en goed onderbouwd te kunnen besluiten over de toekomst van onze gebouwen, heeft het parochiebestuur de mogelijkheden voor herbestemming en verdere ontwikkeling laten onderzoeken. Dit onderzoek is uitgevoerd door Monumentenhuis Brabant, een door rijk en provincie ondersteunde stichting gespecialiseerd in monumentenzorg.

In de analyse is gekeken naar:

- de cultuur- en bouwhistorische waarde van elk gebouw,
- de ruimtelijke mogelijkheden en eventuele nieuwe functies,
- de financiële en planologische haalbaarheid.

**ACTIEPLAN KERKEN:
IN ZES STAPPEN TIJDSLIJN**

De onderzoeken geven een actueel en objectief beeld van de waarde en mogelijkheden van onze kerkgebouwen. De nadruk ligt op herbestemming ten dienste van de gemeenschap, met behoud van historische kwaliteit en betekenis. Deze inzichten vormen het vertrekpunt voor de keuzes die we gaan maken.

Keuzes met zorg en respect

Besluiten over gebouwen raken diep. Daarom maken we in beleid én uitvoering ruimte voor emoties. Keuzes maken we stap voor stap, zorgvuldig en in gesprek. In elke plaats willen we een plek behouden waar mensen kunnen binnenlopen, elkaar kunnen ontmoeten of een kaarsje kunnen opsteken.

Herbestemming en betrokkenheid

Waar openhouden niet meer kan, zoeken we met elkaar naar nieuwe zinvolle bestemmingen, als het even kan binnen de gemeenschap. Daarbij kijken we naar de belangen van de lokale gemeenschap en naar functies die recht doen aan de plek. Parochianen worden actief betrokken bij deze afwegingen. We onderzoeken ook praktische oplossingen die verbondenheid helpen behouden, zoals vervoersdiensten of via de televisie deelnemen aan vieringen.

Nieuwe generaties en toekomstgericht gebruik

We erkennen dat nieuwe generaties op een andere manier verbonden zijn met kerkgebouwen. Dat vraagt om een eigentijdse benadering van gebruik en beheer: activiteiten concentreren, gebouwen flexibeler benutten en ruimte maken voor nieuwe vormen van samenkomen.

Financiële duurzaamheid

Verantwoord omgaan met onze middelen is essentieel voor de toekomst van de parochie. Herbestemming kan daarbij ook kansen bieden: door gebouwen een nieuwe functie te geven, dragen ze bij aan de financiële gezondheid van de parochie. We bouwen aan een duurzaam evenwicht tussen geloof, gemeenschap en middelen.

BEGRAAFPLAATSEN

Onze begraafplaatsen zijn plaatsen van afscheid en herinnering, maar ook van verbondenheid met de gemeenschap. We werken aan een duurzaam en onderhoudsvriendelijk beleid en onderzoeken in de komende jaren hoe we de begraafplaatsen meer uitnodigend kunnen maken, plekken waar mensen graag komen om te gedenken en even stil te staan. Daarbij willen we de betrokkenheid van de lokale gemeenschap verder versterken.

In 2025 is een proef gestart om het beheer anders te organiseren. We kijken naar nieuwe, toekomstbestendige systemen van grafrechten en houden rekening met de groeiende belangstelling voor natuurbegraven en crematie. We zoeken naar vormen die passen binnen onze rooms-katholieke traditie.

SPEERPUNT 2: VRIJWILLIGERS

Zonder vrijwilligers is er geen parochie. Zij dragen de vieringen, de zorg voor elkaar, de gemeenschapsraden en talloze praktische taken. Hun inzet is onmisbaar en verdient waardering, vertrouwen en goede ondersteuning.

Anders kijken

Onze vrijwilligers zijn trouw en betrokken, maar ook steeds ouder. Het wordt moeilijker om nieuwe mensen te vinden en jongeren haken minder vanzelfsprekend aan. Je merkt ook hier een verandering in de samenleving: mensen willen zich vaker korter en flexibeler inzetten, of kiezen voor een concreet project in plaats van een vaste taak.

Dat vraagt om een nieuwe manier van kijken: hoe maken we ruimte voor verschillende talenten, en hoe zorgen we dat vrijwilligers zich gedragen en gesteund voelen?

Vrijwilligerswerk is meer dan taken uitvoeren, het is ook nabij zijn, luisteren en gezamenlijk iets betekenen. Zo laten we ons geloof zien, midden in de gemeenschap.

We willen vrijwilligers ruimte geven om hun talenten in te zetten en laten merken hoe waardevol hun inzet is. Duidelijke aanspreekpunten en korte lijnen helpen daarbij. Eerder dit jaar is het vrijwilligersbeleid door het bestuur vastgesteld en gedeeld met de gemeenschapsraden. Dit beleid geeft handvaten hoe om te gaan met werving van vrijwilligers, waardering, organisatie en communicatie.

Actieplan vrijwilligers: vier stappen.

Stap 1: In beeld brengen

We maken het vrijwilligersbestand actueel, zodat we weten wie wat doet, waar de krachten liggen en waar extra hulp nodig is.

Stap 2: Waarderen en verbinden

Elk jaar in december organiseren we een vrijwilligersavond als moment van dank en ontmoeting. We tonen waardering, niet alleen in woorden maar ook in kleine gebaren van aandacht bij bijzondere momenten, ziekte of afscheid.

Stap 3: Nieuwe werving

We willen nieuwe mensen betrekken met korte projecten, duidelijke taken en een open manier van communiceren. Ook via digitale kanalen.

Stap 4: Ondersteuning en scholing

Vrijwilligers krijgen begeleiding en een vaste contactpersoon per werkgroep, die zorgt dat iedereen weet wat er van hem of haar verwacht wordt. Duidelijke afspraken en, waar nodig, scholing, bijvoorbeeld voor ziekenbezoek of catechese.

Onze koers

We willen een cultuur van waardering en ruimte scheppen, waarin vrijwilligers zich gedragen voelen en nieuwe initiatieven kunnen groeien. Vrijwilligerswerk is niet alleen praktisch, maar ook een teken van onze missie: samen dragen, samen leren, samen geloven.

7.

OVERIGE SPEERPUNTEN

Naast de twee speerpunten die prioriteit krijgen, blijven andere thema's ons richting geven. Ze vragen vandaag niet om nieuwe actieplannen, maar blijven wel de inspiratie en de koers bepalen van ons parochieleven.

Samen geloven en gemeenschap vormen

De kern van ons bestaan ligt in samen vieren. Onze pastorale visie *Wees welkom* blijft het kompas: missionair aanwezig in de samenleving met ruimte voor nieuwe vormen van samenkomen en samenwerking.

Omgaan met verandering en onzekerheid

De kerk staat voor grote veranderingen. We willen openstaan voor nieuwe patronen en initiatieven, en tegelijk trouw blijven aan onze wortels. Dat vraagt om eerlijke gesprekken, duidelijke communicatie en de moed om ook te leren onderweg.

8. WIE DOET WAT?

ORGANISATIE PAROCHIE

Samen op weg naar 2030

Structuur

Neemt besluiten en draagt verantwoordelijkheid

Adviseert

Wordt geïnformeerd & betrokken

9. SAMEN OP WEG SLOTWOORD

We willen een vitale en gastvrije parochie zijn, gedragen door vrijwilligers en verbonden met elkaar.

De komende jaren vragen om moed en om geduld. We gaan keuzes maken die ons raken. Soms betekent dat afscheid nemen van een vertrouwde plek of van gewoontes die ons dierbaar zijn. Dat doet pijn en we willen dat verdriet niet alleen benoemen, maar ook samen dragen. Met aandacht, empathie en begrip voor ieders verhaal. Juist in zulke momenten willen we een luisterende kerk zijn: nabij, invoelend en bereid om écht te horen wat mensen bezighoudt.

Maar dit is niet alleen een tijd van verlies. Het is ook een tijd van kans en vernieuwing. We geloven dat we een vitale, gastvrije parochie kunnen blijven: een gemeenschap

die elkaar vasthoudt, die nieuwe initiatieven ruimte geeft en die missionair aanwezig wil zijn in stad en dorpen.

Dit plan is daarom meer dan papier. Het is een uitnodiging om mee te doen, mee te denken en samen te bouwen aan de toekomst. Want samen dragen we verdriet, en samen bouwen we aan hoop.

Wees welkom.

En doe mee.

BIJLAGE

1. FINANCIËEL PERSPECTIEF EN ANALYSE 2025-2030

2. PASTORALE VISIE *WEES WELKOM*

1. FINANCIËEL PERSPECTIEF EN ANALYSE 2025-2030

Onderbouwing feiten en cijfers uit hoofdstuk 2 van het beleidsplan
Samen op weg naar 2030.

Inhoud:

1. SWOT-analyse
2. Kerkbezoek en sacramenten
3. Vrijwilligers en gemeenschappen
4. Financieel overzicht 2022-2024

1. SWOT-analyse:

sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingenIn kaart gebracht door klankbordgroep en parochiebestuur.

Sterktes

- Hechte gemeenschappen met eigen identiteit
- Open pastorale visie
- Betrokken vrijwilligers
- Groeiend bewustzijn van missionaire kerk
- Relatief goede staat van kerkgebouwen en kerkhoven
- Voorbeelden van samenwerking (koren, uitvaartkoor)
- Ruimte voor nieuwe initiatieven zoals familiepastoraat

Zwaktes

- Jaarlijks structureel verlies, vooral door hoge onderhoudskosten gebouwen
- Bestuurlijke onderbezetting en ad hocbeleid
- Daling en vergrijzing van vrijwilligersbestand
- Beperkte samenwerking over gemeenschappen heen
- Weerstand tegen verandering
- Ad-hoc communicatie en onvoldoende zichtbaarheid

Kansen

- Behoeftte aan zingeving, ontmoeting en geborgenheid
- Sterke aantrekkingskracht van kerkgebouwen in toeristisch gebied
- De paus en wereldkerk stimuleren vernieuwende initiatieven
- Ruimte voor oecumenische samenwerking
- Groei van Oost-Europese christelijke gemeenschappen
- Digitale communicatie biedt nieuwe mogelijkheden

Bedreigingen

- Verdere ontkerkelijking en vergrijzing
- Negatieve erfenis van fusie (afstand, wantrouwen)
- Minder mobiele kerkgangers
- Afname beschikbaarheid pastorale medewerkers
- Daling doopsels, communicanten en vormelingen
- Aantasting reputatie RK Kerk
- Concurrentie van natuurbegraafplaatsen en crematoria

2. Kerkbezoek en sacramenten

Indicator	2000	2023	Verandering
Bezoekers weekendviering	100 %	20 %	– 80 %
Kerkelijke uitvaarten	100 %	33 %	– 67 %
Doopsel / vormsel / communie	100 %	45 %	– 55 %
Aandeel katholieken in Nederland	40 %	20 %	– 50 %

Bron: CBS. Dit zijn landelijke cijfers die zich weerspiegelen in onze parochie. De daling van sacramenten betekent niet alleen minder deelname, maar ook minder momenten van ontmoeting en binding.

3. Vrijwilligers en gemeenschappen

	2018	2024	Trend
Aantal actieve vrijwilligers (incl. koren)	± 900	± 700	– 22 %
Gemiddelde leeftijd	67 jaar	72 jaar	↑
Vrijwilligers > 70 jaar	48 %	> 60 %	↑
Nieuwe aanwas < 50 jaar	Beperkt	Zeer gering	↓

De parochie kent nog steeds een grote groep toegewijde vrijwilligers, maar opvolging en verjonging zijn urgent. De trend is vergelijkbaar met deze landelijke cijfers uit het CBS Vrijwilligersonderzoek.

4. Financieel overzicht 2020-2024

WNST- EN VERLIES REKENING (BEDRAGEN * €1000,-)	2020	2021	2022	2023	2024
Totaal Opbrengsten	450	405	479	417	457
Parochianen	78	75	80	91	80
Verhuur, Pacht, Beleggingen (netto)	268 (60%)	228 (56%)	270 (56%)	271 (65%)	284 (62%)
Begraafplaatsen (netto)	73	33	63	49	13
Totaal Kosten	795	581	811	1114	628
Personeelskosten	180	198	189	189	197
Kosten kerkelijke gebouwen	455 (57%)	274 (47%)	432 (53%)	738 (67%)	248 (39%)
Winst / Verlies uit reguliere activiteiten	345	176	332	697	171
Niet reguliere baten en lasten		535	-584	2115	1250
Winst / Verlies	345	359	-916	1426	1079

Opbrengsten

De kerkbijdragen en collecten (parochianen) laten de afgelopen jaren een stabiel beeld zien, ondanks het dalende kerkbezoek. Dat is positief, al zijn de inkomsten relatief beperkt ten opzichte van de totale opbrengsten.

De grootste bron van inkomsten bestaat uit de verhuur van onroerend goed (zoals de pastorie in Reek), antennes voor mobiele netwerken die op kerktorens zijn geplaatst, pachtinkomsten uit grondposities en het rendement (dividend, rente) van beleggingen. Zolang deze bezittingen in eigendom blijven van de parochie, vormen zij een stabiele inkomstenbron.

De netto-opbrengsten uit het beheer van begraafplaatsen nemen af. De opbrengsten (grafrechten) dalen omdat steeds minder mensen zich laten begraven, of kiezen voor alternatieven zoals crematie of een natuurbegraafplaats. Tegelijkertijd nemen de onderhoudskosten toe, omdat het aantal vrijwilligers voor het onderhoud terugloopt. Hierdoor wordt steeds vaker een beroep gedaan op hoveniersbedrijven.

Kosten

De personeelskosten betreffen de salarissen (inclusief sociale lasten en pensioenpremies) van het pastoraal team, de ondersteunende medewerkers en de bijdragen aan de vrijwilligers.

Veruit de grootste kostenpost van de parochie zijn de uitgaven aan (kerk)gebouwen, zoals onderhoud, energie en verzekeringen.

De hoogte van deze kosten hangt sterk af van het jaarlijks onderhoud (inclusief verbouwingen) aan de gebouwen.

De Monumentenwacht voert periodieke inspecties uit, op basis waarvan een onderhoudsplanung wordt opgesteld. Daarnaast worden we soms geconfronteerd met noodzakelijke investeringen die met spoed moeten worden uitgevoerd. Dat hoort bij het karakter van deze oude, grote gebouwen.

Resultaat uit reguliere activiteiten

Er is sprake van een fors en structureel jaarlijks verlies. De hoogte daarvan hangt nauw samen met het beheer van onze kerkgebouwen. De overige opbrengsten en kosten zijn relatief stabiel en op korte termijn nauwelijks te beïnvloeden. Een structureel beter resultaat kan op korte termijn alleen worden bereikt als de onderhoudskosten van onze (kerk)gebouwen dalen.

Niet reguliere baten en lasten

De effectenportefeuille en de grondposities worden jaarlijks op 31 december gewaardeerd tegen marktwaarde: de koers of prijs op 31 december. Als bijvoorbeeld de koersen van onze beleggingsportefeuille flink stijgen, dan hebben we een zogenaamde boekwinst. Zolang we die beleggingen niet verkopen, wordt die winst niet gerealiseerd: er zijn geen geldstromen. Datzelfde geldt voor de waarde van onze grondposities.

De koers- en waarde mutaties worden opgenomen onder de niet reguliere baten en lasten. In 2024 bestonden de niet reguliere baten bijvoorbeeld voor 0,8 miljoen euro uit de waardestijging van onze gronden die verpacht worden. En in 2022 is er sprake van niet reguliere lasten omdat de beleggingsresultaten dat jaar negatief waren. Zolang er geen verkoop plaats vindt van gronden of effecten staat hier geen geldstroom tegenover, en is er min of meer sprake van een “papieren winst of verlies”. Wij richten ons daarom alleen op het beïnvloedbare resultaat uit reguliere activiteiten.

Vermogen (niet zichtbaar in de tabel)

De parochie bezit momenteel negen kerken, drie kapellen en drie pastorieën. Op 1 pastorie na zijn deze alle aangewezen als monument, en 1 pastorie wordt verhuurd (Reek). Daarnaast beschikt de parochie over 11 begraafplaatsen. De beleggingen bestaan uit ongeveer 100 hectare (agrarische) grondposities, en een beleggingsportefeuille van ca. 3,1 miljoen euro.

2. PASTORALE VISIE

WEES WELKOM

Het eigendom van deze zaken is veelal in het verleden verkregen via legaten en erfenissen. De financiële beleggingsportefeuille bestaat uit fondsen die beheerd worden door het bisdom.

De vermogenspositie van de parochie is zeer goed. Maar een gezegde luidt ook: “van vermogen kun je geen rekeningen betalen”, en dat geldt gedeeltelijk ook voor onze parochie.

Conclusie

De parochie is zeer vermogend en dat vermogen is voornamelijk in het verleden opgebouwd. De jaarlijkse verliezen uit reguliere activiteiten komen vooral door de hoge kosten van de kerkgebouwen, kapellen en pastorieën. We teren daarmee in op ons vermogen, maar vooral ook op onze geldmiddelen.

Vermogensbestanddelen zoals de financiële beleggingen en grondposities kunnen worden verkocht, maar dat betekent ook het verlies van toekomstige opbrengsten, waardoor het structurele tekort nog verder toeneemt.

Besparen op onderhoudskosten van de bestaande kerkgebouwen is nauwelijks mogelijk. Natuurlijk letten we op zaken die we wel kunnen beïnvloeden, zoals energieverbruik. Maar onze kerkgebouwen moeten in goede staat blijven. Niet alleen omdat de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed dat als voorwaarde stelt voor eventuele subsidies, maar ook uit zorg voor het erfgoed dat aan de parochie in beheer is gegeven. De enige manier om deze onderhoudskosten te verminderen en het resultaat duurzaam te verbeteren is het herbestemmen van kerkgebouwen.

Velen van ons zijn op zoek naar zingeving. In onze maatschappij is de kerk niet meer zo herkenbaar, zichtbaar en aanwezig. Maar we mogen dankbaar zijn en met meer trots laten zien dat we er voor mensen zijn om hen te laten groeien in geloof. Het is nodig dat we opnieuw ontdekken hoe we dat - ook in kleine kring - kunnen doen... op een voor iedereen inspirerende en uitnodigende manier.

We willen graag een open, toegankelijke kerk zijn. We willen mensen laten weten en voelen dat ze welkom zijn in onze parochie en laten zien wat kerk zijn betekent.

We doen daarom mee aan maatschappelijke activiteiten zoals de Open Monumentendagen, Red Wednesday en aan andere missionaire vormen, zoals zingevingsbijeenkomsten. Als er behoefte is aan persoonlijke gesprekken, dan staat het pastoraal team daarvoor open.

Pastoraal team

“Gaat dus en maakt alle volkeren tot mijn leerlingen en doopt hen in de naam van de Vader en de Zoon en de heilige Geest en leert hun te onderhouden alles wat Ik u bevolen heb. Ziet, Ik ben met u alle dagen tot aan de voleinding der wereld.”
(Mt 28,19-20)

Deze woorden van de Heer zijn in feite gericht tot de leerlingen van alle tijden en van overal, dus ook tot ons. Wij proberen onze gemeenschap steeds weer opnieuw vorm te geven. De tijden veranderen en wij daarom ook. Dat betekent niet dat alles steeds

anders moet zijn, maar wel dat we de pijlers (dat zijn de kopjes op deze folder) van onze geloofsgemeenschap steeds opnieuw tegen het licht moeten houden. Hebben ze nog voldoende draagkracht? Hoe kunnen we ze versterken en of vernieuwen? Dat doen we door continu met onze parochianen in gesprek te gaan.

Met dit in ons achterhoofd hebben we een visie ontwikkeld op de toekomst van onze parochie. Hoe ziet onze parochie eruit in 2030? We willen dan een vitale, eigentijdse kerk zijn, die dichtbij de mensen staat. In deze folder leest u wat we daar onder verstaan.

Samen het geloof vieren

Het geloof vieren is een heel belangrijke pijler. Het liefst vieren we samen de heilige Mis in volle rijkdom: door samen te zingen en te bidden, met een koor of een andere muzikale ondersteuning. Door te luisteren naar de lezingen uit de Heilige Schrift en naar de uitleg daarvan, waardoor oude teksten weer actueel worden en door momenten van stilte en bezinning en het delen van Brood en Wijn. Maar ook andere vormen zijn mogelijk zoals een gebedsdienst, het samen bidden van het kerkelijk avondgebed en de Aanbidding.

Willen we het geloof goed vieren, dan dienen we de vieringen goed voor te bereiden, duidelijk de tijd en plaats mee te delen, het kerkgebouw mooi te maken en alle mensen te laten ervaren dat ze welkom zijn. Bij het geloof vieren hoort ook dat we elkaar ontmoeten na de viering, met koffie/thee of iets eten. En natuurlijk met elkaar napraten over de inhoud van de viering.

EEN GELOOFSGEMEENSCHAP OP WEG NAAR 2030

Samen een gemeenschap vormen

Door de verschillende fusies van oude parochies zijn wij een gemeenschap van gemeenschappen geworden. Ons doel is dat de verschillende gemeenschappen elkaar versterken, aanvullen, verrijken en enthousiasmeren. We werken aan een gezamenlijke toekomst.

Daarom is het van groot belang dat we weten wat er in onze parochie gebeurt en dat we open staan voor anderen. Werkgroepen met dezelfde taak kunnen gezamenlijke activiteiten ontplooiën. Koren kunnen samenwerken en/of onderling uitwisselen. Ook bij het samen groeien in het geloof kunnen wij baat hebben door open te staan voor een ander. Door samen de belangrijke dagen van een gemeenschap te vieren kunnen we niet alleen meer vreugde ervaren, maar ook ontdekken wat voor ieder van ons waardevol is.

Samen dienstbaar zijn

Vanaf het begin zorgen christenen naar Gods bedoelingen voor elkaar. We zijn elkaars naasten en in elkaar herkennen wij Hem. Onze aandacht mag uitgaan naar elkaars noden en die van onze gemeenschappen. Hen helpen door onze steun, wie ze ook zijn. Mensen, jong en oud, eenzaam, ziek, alleenstaand, vluchteling, allen die vervolgd worden en zij die leven in armoede. Wij zijn samen op weg. Daarmee geven wij zin aan elkaars leven.

Als geloofsgemeenschap willen wij uit dienstbaarheid ook samenwerken met maatschappelijke organisaties. Met diverse acties zorgen we ervoor dat mensen, ook in andere werelddelen, de nodige hulp krijgen.

Samen groeien in geloof

Jezus spreekt tot zijn apostelen maar ook tot ons en nodigt iedereen uit om Hem te volgen. In het zoeken naar de zin van het leven, om zijn leerling te worden. Om te groeien in het geloof, is het nodig om hiervoor ruimte te maken om op een diepere laag te komen. Dit begint met het delen en vormen van het geloof door en voor kinderen én volwassenen bv. als opstap naar het Doopsel en verder.

Maar ook op andere momenten, zoals bij het Familiepastoraat, de kindernevendienst, de Alphacursus, de lees- of gespreksgroepen, lezingen en of gezamenlijke uitstapjes, zoals een bedevaart.

Hoe samen verder?

Wij gaan in de komende tijd laten zien hoe we ervoor staan, waar we naar toe willen groeien, wat er nodig is om dit te realiseren. Ideeën zijn hierbij welkom. In een open dialoog zoeken wij samen naar nieuwe mogelijkheden. De wensbomen in de kersttijd zijn hier een aanzet toe.

De parochie

De parochie Heilige Johannes de Doper is ontstaan in 2015 en bestaat uit vele gemeenschappen. Rond de diverse kerkgebouwen vormen wij één veelkleurige en veelzijdige parochie. Samen zijn wij één gemeenschap in naam van de Drie-ene God, die ons verbindt en inspireert.

Eén parochie, dat zijn wij!

www.heiligejohannesdedoper.nl

BP-MPIJJ-versie 01-2026

